

"دستور العمل کاشت بذور جنگلی"

آماده کردن زمین :

عملیات آماده سازی عرصه کاشت با هدف افزایش تخلخل خاک، نفوذپذیری رواناب ها، تسهیل شدن تبدیل گیاخاک به مواد آلی قابل جذب ریشه و در نتیجه جذب بیشتر مواد مغذی توسط نهال، صورت می گیرد.

نرم کردن خاک تا عمق ۴۰ - ۵۰ سانتی متر و با استفاده از ادوات ساده کاشت از جمله : بیل و کلنگ صورت می گیرد، بدین طریق که ابتدا خاک سطحی (خاک حاصلخیز) را در جهتی از چاله کاشت و سپس خاک تحت الارض (تا عمق ۵۰ سانتیمتری) در سمت دیگر گوده ریخته می شود. با این اقدام ضمن نرم کردن خاک چاله های کاشت، شرایط برای افزایش نفوذپذیری آب نیز فراهم می شود. این عملیات می بایست دو هفته پیش از شروع جنگلکاری ها صورت گیرد.

جهت جغرافیائی کاشت بذور:

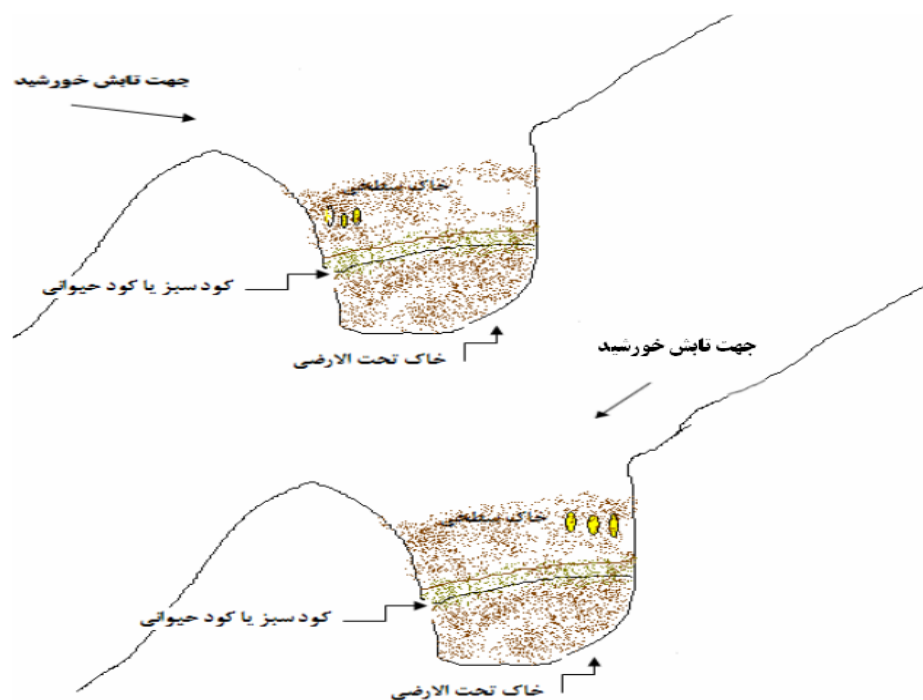
با توجه به نیاز نوری و رطوبتی گونه ها و همچنین نقشه جهات جغرافیائی منطقه، گونه هائی:

با نیاز نوری بالا و کم نیاز رطوبتی در شیبهای جنوبی

با نیاز نوری بالا و نیاز رطوبتی کم در شیبهای شرقی

با نیاز نوری پائین و نیاز رطوبتی متوسط در شیبهای غربی

با نیاز نوری پائین و نیاز رطوبتی زیاد در شیبهای شمالی

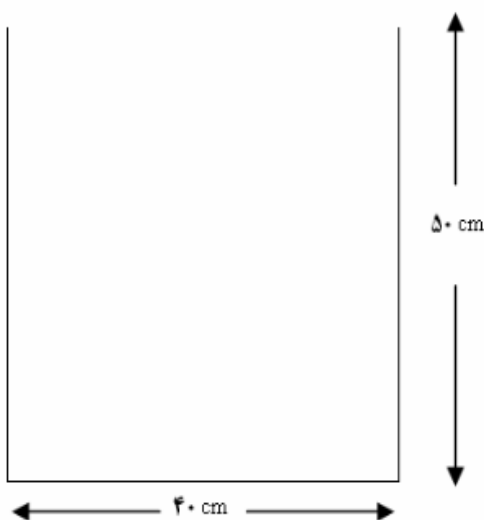

تصویر شماره ۱: نحوه بذر کاری بر روی دامنه

ابعاد چاله های کاشت بذر:

جهت کاشت بذر می توان به دو روش کاشت در قطعات چهارگوش (۵۰-۴۰) و یا کاشت در قطعات دایره ای با قطر حداقل ۶۰سانتیمتر و به عمق ۴۰سانتیمتر مبادرت نمود. در این روش استفاده از تخته سنگها، عوارض طبیعی و یا گیاهان موجود نه چندان پرپشت که از سایه انداز آنها می توان بهره برد، در اولویت می باشد.

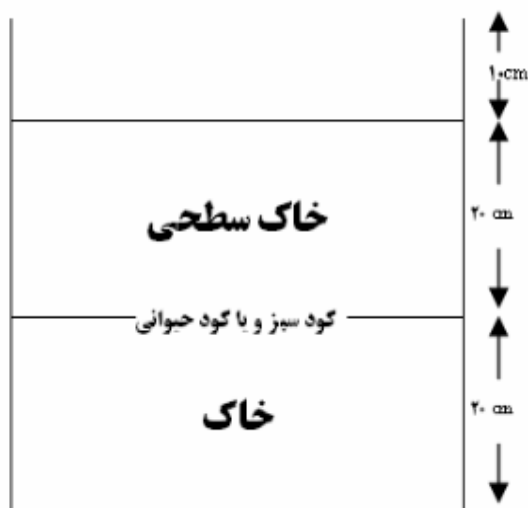
نکته: در فضای باز و عرصه‌هایی که سالها در معرض عوامل جوی فرسایش یافته ، بذرکاری مناسب نمی باشد.

تصویر شماره ۲: ابعاد چاله کاشت بذر

تقویت خاک:

نیایی و یا کمیابی عناصر مغذی در زمانی که خصوصیات فیزیکی خاک نامطلوب باشد، درجه توفیق عملیات را کاهش می دهد. فسفر، پتاس و ازت از جمله مواد مغذی خاک اند که به میزان اندک مورد نیاز درختان می باشند. لذا در زمان بذرکاری و در شرایطی که بستر کاشت فاقد عناصر اصلی است می بایست، با استفاده از کودهای سبز مانند: یونجه ، شبدر، خلر و سایر بقولات و یا کودهای حیوانی (سرگین گاو برای زمین های نرم و خشک ، سرگین اسب برای زمین های سرد و فشرده) مواد مغذی موجود در خاک را افزایش داد. در صورت عدم دسترسی به اندام هوایی گیاهان مزبور، انتقال خاک محل کاشت بقولات به داخل چاله ها نیز موثر است . عمق موثر جهت حفظ رطوبت، جلوگیری از نفوذ آب به اعماق پائین تر و تجزیه سریعتر کودهای سبز و حیوانی، در حدود ۲۰سانتیمتری از سطح تشتک می باشد. با این اقدام مواد مغذی در دسترس ریشه چه ها قرار گرفته ضمن اینکه رستنی های هرز پیرامونی نیز از این مواد بی بهره خواهند بود.

تصویر شماره ۳: عمق کودریزی

نحوه کاشت بذور:

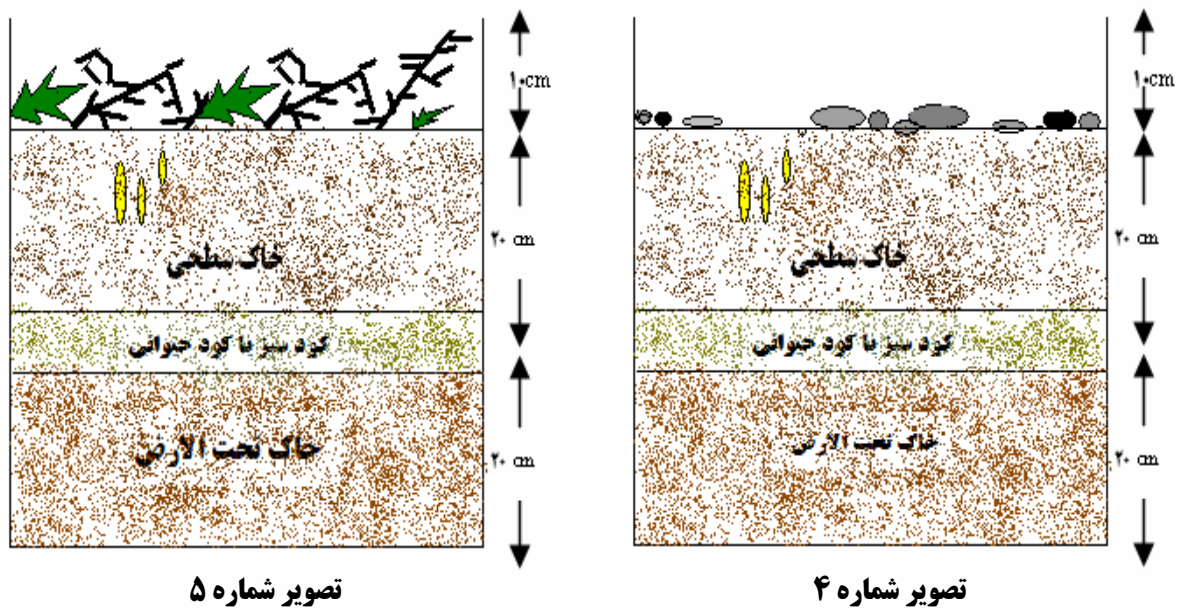
در کاشت بذر، می بایست از بذوری استفاده شوند که ویژگی های ذیل را دارا باشند:
 الف) اصالت (از گونه مورد نظر باشد) ب) خلوص و پاکی ج) دارای قوه نامیه د) قدرت جوانه زنی
 و تندش بالا ه) تیمار مناسب.

۱- بذور را پیش از کاشت با سموم قارچ کش و یا مواد فراری دهنده جونندگان یا گراز آغشته می
 نمائیم. ضمن اینکه بذور بلوط را معمولاً به روغن سوخته آغشته می نمایند.

۲- بذور حتی المقدور از نزدیکترین نقطه به منطقه کاشت و از بهترین پایه های موجود به لحاظ
 فنوتیپ و سلامت، جمع آوری شود.

۳- در صورت خرید بذور از شرکتهای مرتبط، حتماً گواهی معتبری که بیانگر شناسنامه بذر،
 بخصوص محل و زمان دقیق جمع آوری و درصد خلوص و قوه نامیه بذر، اخذ گردد.

بر این مبنا و با رعایت موارد فوق و انتخاب مناسب بذر، ابتدا خاک تحت الارض را به داخل چاله
 کاشت ریخته و سپس خاک سطحی (حاصلخیز) را تا ۱۰ سانتیمتری از سطح عرصه وارد گوده می
 کنیم (برعکس شیوه نهال کاری). بذور را با توجه به اندازه آن در عمق مناسب کاشته و پس از آن
 با استفاده از شاخه های برگدار درختان پهن برگ و یا خاک مناطق کاشت بقولات، تشنگ ها را
 حفاظت می نمائیم.

نکته: مناطق خشک و فراخشک کمتر مستعد پذیرش کودهای شیمیایی و کانی می باشند، بنابراین حتی الامکان از استفاده کودهای شیمیایی احتراز نمائید.

زمان کاشت بذر:

تجربه نشان می دهد که بهترین زمان کاشت در فصل پائیز است و غالب بذر سردسیری ، قابلیت کشت در پائیز را دارا می باشند. بذر کاشته شده در فصل پائیز سازگاری بیشتری با محیط ایجاد نموده و فرصت بیشتری را برای استقرار دارند. این در صورتی است که معمولاً بذرکاری در فصل بهار ناموفق است. در مناطق فاقد زمستانهای سرد، بیشتر ریزشهای جوی در پائیز و زمستان صورت میگیرد فلذا کشت بذر در پائیز نتیجه مطلوبتری را به همراه خواهد داشت.

نحوه آبیاری:

بهتر است پس احداث چاله ها و چند روز پیش از پر نمودن آنها، گوده ها آبیاری شوند. ضمن اینکه پس از کاشت بذر در عمق مناسب نیز می بایست تشتک ها رابخوبی آبیاری نمود. بر این مبنا رطوبت حاصل از این گونه آبیاری، به مدت طولانی در خاک باقی مانده و نیاز آبی بذر برای جوانه زدن تامین خواهد شد. توصیه می شود که آبیاری کمکی هرماه یکبار در شرایط کمبود بارندگی و در فصول گرم سال صورت گیرد. لیکن توجه به زمان مناسب آبیاری (پیش از طلوع و غروب خورشید) الزامی است. مدت مراقبت و نگهداری در این روش ۳ سال می باشد.

احداث جاده و آتش بر:

به منظور جلوگیری از توسعه و گسترش آتش سوزی و همچنین تردد مناسب وبه موقع در عرصه های جنگلکاری، احداث آتش بر با عرض ۸-۱۲ متر و طول جاده به ازاء هر هکتار ۱۰-۵ متر الزامی است. بر این اساس، شیب آتش برها و جاده ها می بایست به حدی تعیین گردند که تردد وسائط

نقلیه در آنها به سهولت انجام گیرد. علاوه بر این موارد، تقاطع آنها به شکل قائم الزاویه و با جاده عمومی نیز مرتبط باشند. /